

Gledališča

VERDI

V okviru operetnega festivala bo danes, 7. t.m., ob 20.30, v gledališču Verdi tržaška premiera ene najbolj uspešnih operet skladatelja Lea Fal-la «Roža iz Stambula».

V glavnih vlogah nastopajo pevci in igralci Gabriella Ravazzi, Giordana Mascagni, Gaetano Scano, Sandro Massimini, Luigi Palchetti, Franco Foll, Gianna Jenco, Fulvia Gasser, Gianfranco Saletta in Orazio Bobbio. Novo scensko postavitev sta oskrbeli Willy Orlandi in kostumer Sebastiano Soldati. Koreografijo za baletni zbor festivala je pripravil Flavio Benati, orkester in zbor gledališča Verdi bo dirigiral Rudolf Bibl.

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic za prve predstave «Roža iz Stambula» in za zadnje predstave «Scugnizza».

V okviru operetnega festivala bo v gledališču Verdi 8. in 13. avgusta zadnji dve ponovitvi Costove opere «Scugnizza».

Kino

Ariston 21.30 «Arancia meccanica», M. McDowell, W. Clarke. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nazionale 15.30-22.00 «Brigade call girls». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Ritz 18.00 «Li chiamano... i quattro dell'ave Maria». B. Spencer, T. Hill.

Eden 18.00 «Viva Zapata!». M. Brando. Excelsior 17.00 «Tutto quello che a vreste voluto sapere sul sesso, ma che non avete mai osato chiedere». W. Allen. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Gratitudine 16.30 «Black out in autostad». U. Tognazzi, A. Sordi, S. Sandrelli, M. Mastroianni.

Fenice 17.00 «Minnichia di un miliardo di dollari».

Mignon 16.00 - 22.00 «Amici miei». Barvni film.

Filodrammatico 15.30 - 22.00 «La prugnetta». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Moderno 16.00 «Lo chiamavano Trinità».

Aurora 16.45 «Proscritto 3001 - duplicazione corporea».

Canio 16.30 «L'immortalità». L. Gastoni. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.30 «Agente 007, licenza di uccidere». Barvni film.

Vittorio Veneto 17.00 «Rahid sete di sangue». Prepovedan mladini pod 14. letom.

MIRAMARSKI PARK predstave «LUČI IN ZVOKI»

Danes, 7. avgusta, ob 21. uri v italijanskem in ob 22.15 v srbohrvaščini «Cesaris sen v Miramaru».

Redne vožnje z motornim čolnom

Šolske vesti

Sindikatske šolske šole, da je rok za vpis v tečaj «150 ur» za doseg diplomne nižje srednje šole podalšan do 20. septembra. Tečaj so odprti vsi odrasli od 16. leta dalje. Vpisovanje se vrši na vseh slovenskih nižjih srednjih šolah v tržaški pokrajini.

Razstave

V občinski galeriji v Trzinu, UL. Rosselli, razstavlja svoje slike Claudia Raza por. Florjancič. Razstava bo odprta od 8. do 21. avgusta.

SLOVENSKA SKUPNOST - sekcija občine Zgonik priredi

v KOLUDROVICI (v senčnatem gozdiču)

NAŠ PRAZNIK

SOBOTA, 9. AVGUSTA:

Ob 18. uri odprtje kioskov
Ob 20. uri ples ob zvokih ansambla GALEBI

NEDELJA, 10. AVGUSTA:

Ob 16. uri odprtje kioskov
Ob 17. uri kulturni program:

Koncert gobe na pihala iz Brega
Mešani pevski zbor «BOJAN» iz Dornberka
Spominke recitacije mladine
O aktualnih problemih bosta spregovorila:
Joško Gruden, občinski svetovalec v Zgoniku
dr. Drago Štoka, deželni svetovalec

Od 20. ure dalje igra ansambel GALEBI

PRAZNIK je posvečen 60-letnici požara Narodnega doma v Trstu in 50-letnici ustrelitve naših junakov na bazoviški gmajni.

UČI SE ANGLEŠČINE Z ANGLEŽI

THE BRITISH SCHOOLS

TRST, Ul. Torrebianca št. 25 - tel. 69453
GORICA, Korzo Italia št. 17 - tel. 33300

— angleški učitelji specializirani v T.E.F.L. (Teaching English as a Foreign Language)
— tečaji za vsako starost in vsako stopnjo
— omejeno število učencev za vsak razred
— najbolj moderni sistemi poučevanja z audiovizualno metodo
— Trst - uradni sedež londonske (Trinity College) in cambriske univerze za polaganje izpitov

VPISOVANJE SE JE ZACELO

Izleti

Zaruzenje UNION priredi dva e-nedevna izleta in sicer: dne 15. avgusta v Trbiž - Belopeška jezera s kosilom v Kranjski gori in 17. avgusta v Castelnuovo del Friuli (Spilimbergo). Obenem združuje javlja, da se lahko vpišejo za izlet v Beograd, kot smo že govorili na sedežu združenja. Izlet se bo vršil dne 6. 7. in 8. septembra 1980 in sicer: Beograd - Titov grob - Djerdap (romunska meja). Za vse informacije na sedežu v Ul. Valdirivo 30, tel. 64-455, v torek, sredo in petek od 17. do 19. ure.

Prosvetno društvo SLAVEC - Riečanec priredi v dnevi od 5. do 7. septembra izlet v Prago (ČSSR). Vpisovanje ter podrobnosti informacije na sedežu društva (Babna hiša) vsak dan razen sobote in nedelje do 12. avgusta, ko se vpisovanje zaključuje. Ker je število mest omejeno, svetujemo interesentom, da se čimprej vpišejo.

PD Rovte - Kolonkovec priredi 15. avgusta izlet v Log pod Mangartom (Bovec).

GLASBENA MATICA TRST

Ob priliki gostovanja mladinskega pevskega zbora na Češkem priredijo stari peldnevi avtomobilni izlet. Cena izleta približno 150.000 lir.

Kdor se želi udeležiti izleta, naj telefonira na Glasbeno matico - tel. 418-605 danes, 7., in jutri, 8. avgusta, od 9. do 11. ure.

Včeraj - danes

Danes, ČETREK, 7. avgusta KAJETAN

Sonce vzhaja ob 5.56 in zatone ob 20.25 - Dolžina dneva 14.29. - Luna vzhaja ob 2.37 in zatone ob 17.59

Jutri, PETEK, 8. avgusta MIRAN

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 32.3 stopinje, najnižja 23, ob 18. uri 30.2 stopinje, zračni tlak 1014.7 mb ustaljen, veter 12 km na ur, zahodni, višava 64-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 25.5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Lorenzo De Lorenzo, Mauro Predonzani, Paola Vallisneri, Alessandro Prenci, Martina Bonifacio.

UMRLI SO: 19-letna Arianna Cangello, 17-letni Mauro Gerli, 70-letna Gualtiero Topan, 80-letna Giovanna Susa yd. Orlando, 71-letna Giuseppina Crivicich vd. Gherisni, 80-letna Emilia Marucci vd. Rak, 57-letna Anna Husu, 65-letna Bruna Stocchi, 55-letna Bianca Rigutti, 67-letni Angelo Cepar, 58-letna Ida Zago por. Zaccagnina, 21-letni Nicola Carbone, 60-letna Maria Desillia, 87-letna Santa Bosco vd. Principe, 81-letna Vittoria Saiz.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 8.30 do 20.30)

Ul. Ginoastica 6, Ul. Cavana 11, Eria S. Anna 10, Ul. S. Cilino 36, (od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)

Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 7.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 20.30 dalje)

Ul. Dante, Ul. dell'Istria 7.

IZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 21. do 6. ure tel. 732627; predpraznična od 14 do 21. ure in praznična od 2. do 30. ure tel. 68441.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčinje: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sestjan: tel. 209-197; Zavlje: tel. 213-137; Milice: tel. 271-124

IZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 21. do 6. ure tel. 732627; predpraznična od 14 do 21. ure in praznična od 2. do 30. ure tel. 68441.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčinje: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sestjan: tel. 209-197; Zavlje: tel. 213-137; Milice: tel. 271-124

IZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 21. do 6. ure tel. 732627; predpraznična od 14 do 21. ure in praznična od 2. do 30. ure tel. 68441.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčinje: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sestjan: tel. 209-197; Zavlje: tel. 213-137; Milice: tel. 271-124

IZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 21. do 6. ure tel. 732627; predpraznična od 14 do 21. ure in praznična od 2. do 30. ure tel. 68441.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčinje: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sestjan: tel. 209-197; Zavlje: tel. 213-137; Milice: tel. 271-124

IZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 21. do 6. ure tel. 732627; predpraznična od 14 do 21. ure in praznična od 2. do 30. ure tel. 68441.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčinje: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sestjan: tel. 209-197; Zavlje: tel. 213-137; Milice: tel. 271-124

IZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Obvestilo

izletnikom v SZ

V naslednjem objavljamo program izleta v Sovjetsko zvezo:

Sobota, 9. avgusta - ob 4.45 zborna mesto in odhod avtobusa s Trga Oberdan na ljubljansko letališče Brnik. Ob 7.00 polet letala za Kijev. Po prihodu namestitev v hotel in prostoro.

Nedelja, 10. avgusta - Ogled mesta: Sofijska saborna cerkev, Vladimirskaja katedrala, mestno središče itd. Ob 17.40 polet letala za Leningrad. Po prihodu transfer v hotel in namestitev.

Ponedeljek, 11. - torek, 12. avgusta - Oba dneva sta namenjena obisku Leningrada: Nevski prospekt, Zimski dvorec, Marsovo polje, Smoljni, spomenik Petru I., križarka Aurora, Isakijevska saborna cerkev, Ermitaž, Petrov dvorec itd.

Sreda, 13. avgusta - Prosti dan za morebitne individualne ogledne ali nakupe. Ob 20.40 polet letala za Moskvo. Ob prihodu transfer v hotel in namestitev po sobah.

Četrtek, 14. - petek, 15. avgusta - V Moskvi je predviden ogled mesta in naslednjih znamenitosti: Kremelj, Rdeči trg, Leninov mavzolej, Bolšoj teater, cerkev Vasilija Blaženega, univerza Lomonosov, Kutuzovski prospekt, razstava gospodarskih dosežkov ZSSR itd.

Sobota, 16. avgusta - Prosto dopoldne. Ob 16.15 polet letala za Beograd. Ob 20.00 polet letala za Ljubljano s prihodom ob 21.00. Transfer z avtobusom v Trst, kamor prispeemo okoli polnoči.

In še nekaj pojasnili: Vsakdo lahko nese s sabo 200.000 lir (najbolje v bankovcih po 10.000) in drugo valuto (dolarje, marke itd.) v skupnem znesku 100.000 lir. Za to valuto je treba imeti bančno potrdilo o menjavi. Sovjetski vizumi bodo izročeni izletnikom v avtobusu. Če slučajno kdo namerava potovati s svojim avtomobilom, naj to nemudoma javi potovalnemu uradu «Aurora» na telefonsko številko 60-261, kjer tudi poravnate vpisnino.

Primorski dnevnik želi vsem izletnikom srečno pot in prijetno potovanje!

TRŽAŠKA KJIGARNA

obvešča prijatelje ter cenjene odjemalce, da bo zaprta zaradi dopusta do 18. avgusta.

Prispevki

V spomin na Ivana Zadnika in Jožeta Cesarja daruje Stanko Perlot 10.000 lir za SZ Bor in 10.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na Jožeta Cesarja daruje Jeta Elica in Tonči Perlot 10.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na pok. prijatelja Jožeta Cesarja darujeta družini Kodriškič 20.000 lir za SZ Bor in 20.000 lir za TPPZ.

Mali oglasi

PRODAJ fiat 128 SL coupe letnik 73 - prevoženih 73.000 km v odličnem stanju. Telefon 27284.

OSMICO je odprl Miro Zigon - Zgonik 36. Toči belo in črno vino.

MODE VALENTINA - Domjo 89. Velika razprodaja, od 20 do 50 odst. popusta.

OSMICO je odprl Herman Skrlj - Salež 35. Toči belo in črno kapljico.

KANTE ALIOZ - Praprotn 18 je odprl oemio. Toči belo in črno vino.

PRODAJ AVTO FIAT 127 C, bele barve s tremi vrati. 6 mesecev star. Telefon 229-242.

ZIP 11. REVLON je učinkovit proti prhljaju. Parfumerija Kozmetika 90 Opčinje.

UNIVERSALMACHINE Dolina 145 prodaja traktor 21 HP na 4-pogonska kolesa znamke ISEKI po zelo ugodni ceni. Tel. (040) 228-190.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE v Trstu razpisuje delovna mesta tehničnega vodje, administratorja in elektricarja Kulturnega doma. Skupni pogoji so: italijansko državljanstvo, obvladovanje slovensčine in odslužen vojaški rok. Poleg tega so za mesto tehničnega vodja in administratorja potrebne visokošolska strokovna izobrazba ali petletne delovne izkušnje, za mesto elektricarja pa končana nižja srednja šola in pripravljenost opraviti izpit za kurjaka.

Pismene prošnje sprejema uprava SSG, Trst, Ul. Petronio 4 (Kulturni dom), do 31. t.m.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE v Trstu razpisuje delovna mesta tehničnega vodje, administratorja in elektricarja Kulturnega doma. Skupni pogoji so: italijansko državljanstvo, obvladovanje slovensčine in odslužen vojaški rok. Poleg tega so za mesto tehničnega vodja in administratorja potrebne visokošolska strokovna izobrazba ali petletne delovne izkušnje, za mesto elektricarja pa končana nižja srednja šola in pripravljenost opraviti izpit za kurjaka.

Pismene prošnje sprejema uprava SSG, Trst, Ul. Petronio 4 (Kulturni dom), do 31. t.m.

● Pokrajinski združenje trgovcev sporoča, da bodo uradi zaprti za radi dopusta od danes, do vključno 25. avgusta. Člani, ki jim združenje vodi knjigovodstvo, oziroma knjigovodje, naj poskrbijo za dvig dokumentov najkasneje do sobote, 9. t.m.

Ob današnjem 80. rojstnem dnevu

LEOPOLDA JURENA

mu iskreno čestitajo in želijo še obilo srečnih in zadovoljnih let sinovi in hčere z družinami.

Donosne počitnice

Mestnih redarjev

Ko se v poletnih mesecih vozimo po manjših turističnih krajih severne Italije, vidimo tu pa tam službojoče mestne redarje, ki imajo na uniformi prišite gumbe drugih, večjih občin. So to redarji večjih mest, ki so tačas na dopustu in ki, po dogovoru med njihovo občino in majhno turistično občino, preživijo del svojega dopusta v dodatni službi. Reklamo bi temu honorarna služba. Marsikaj smo v prejšnjih letih videli tržaške mestne redarje poleti v Gradežu, dokler niso tam sprejeli stalno službo večjega števila svojih redarjev, ki najbrž povsem zadoščajo tudi po letnim turističnim potrebam.

Goriški mestni redarji pa so že dolgo vrsto let obiskovali v poletnih mesecih občino Malcesine ob Gardskem jezeru. Avtorino in službovali so svojčas tudi ob Misurinskem jezeru. Letos so del svojih počitnic izkoristili ali bodo še izkoristili v občini Auronzo v Dolomiti. Vsakdo gre na take delovne počitnice petnajst dni, tamkajšnja občina mu da povračilo za vožnjo, poskrbi za

prenočišče in hrano v domačem hotelu, poleg tega dobi redar vsak dan še dodatnih dvesto tisoč lir. Marsikdo izkoristi možnost, da pelje s seboj tudi družino in jo namesti v hotelu to seveda na lastne stroške.

Delo je običajno kot v mestih, marsikdaj pa je še več, posebno če so redarji v službi na prometnih cestah. Se zlasti poleti se po cestah skozi Dolomite vije dolga kača avtomobilov in imajo zaradi tega policijski veliko dela. Letos je bilo sicer še kar precej prometja, vendar tisti, ki so prišli na počitnice, niso kot v prejšnjih letih pohajali z avtomobili. Prišli so v letovisice, pustili avto v garazi in delali dolge sprehode. Ne zaradi telesne higiene, marveč ker stane bencin kar precej. In tudi zvečer se niso ljudje ustajali v barih in kavarnah kot je bil običaj v prejšnjih letih, nam je povedal eden izmed naših redarjev, ker so cene gostinskih storitev precej pokskele. Zaradi tega so se v večernih urah tudi na počitnicah ljudje vsedli pred televizijski sprejemnik. Tokrat v hotelu.

Menjalnica vseh tujih valut

6. 8. 1980

Ameriški dolar 840.-

Funt sterling 1966.-

Irski funt sterling 1777.-

Svicaški frank 507.-

Francoski frank 201.-

Belgijski frank 28,80

Nemška marka 467.-

Avstrijski šiling 66,20

Kanadski dolar 724.-

Holandski florint 428.-

Danska krona 150.-

Svedska krona 201.-

Norveška krona 171.-

Drahma 19,75

Mali dinar 27,5

Veliki dinar 27,5

VELIKO JE BILO ZGRAJENEGA V ZADNIH LETIH

Po številu športnih objektov je Gorica nedvomno med prvimi mesti v Italiji

Kljub temu so igrišča polna in potrebujemo še marsikaj - V vsej pokrajini je bilo lani 279 športnih objektov

Pogled na nekatere športne objekte na Rojcah

Statistik najbrž ni nihče napravil, vendar bo skoro gotovo, da sodi Gorica, glede na število prebivalstva, med prva mesta v Italiji, če ni celo na prvem, po številu športnih objektov. Veliko objektov je starih, še več so jih zgradili v zadnjih letih na pobudo krajevnih uprav, in sem sodi predvsem občina - kot zasebnih društev. Kljub temu pa je še vedno ponekod premalo objektov za udeleževanje v tem ali onem športu in ni mogoče zadostiti zahtevam vseh. Videli smo npr. kako so lani in letos hitro izkoristili zmogljivosti novih občinskih telovadnic v Ločniku in Standeržu in pred nekaj dnevi smo v nekem tukajšnjem časopisu zasledili kaj čuden ogled: novoustanovljeno športno društvo v neki furlanski vasi išče razpoložljivo dvorano, tudi v mestu, za treniranje v zimskem času.

Kako je s pomanjkanjem športnih dvoran, dobro vedo tudi naša športna društva, ki so v prejšnjih letih, dokler niso dobila telovadnice v našem Kulturnem domu, moledovala po tej ali oni telovadnici in marsikateri, tudi v zimskem času, so bili trenirajoči ekip kar na prostem.

Kljub večji razpoložljivosti dvoran in drugih objektov pa beležimo vedno pomanjkanje in prav zaradi tega so se vedno v gradnji novi objekti, tu pa tam načrtujejo nove. To velja tudi za druge občine. Zaradi stečaja istega gradbenega podjetja, so se ustavila dela na športnih objektih v Krmini in v Sovodnjah. V teh dneh zaključujejo dela na dveh novih občinskih teniških igriščih na Rojcah. Že izdelan je načrt za prenovitev nekdanjega nogometnega igrišča v Ulici Baigamoniti. Tu bo nastalo precej obširno športno središče. Imamo tu pa tam tudi pobude posameznikov - zasebnikov, ki gradijo, se zlasti v okviru svojih gostinskih objektov tudi kako teniško igrišče ali plavalni bazen.

Za nameček še nekaj uradnih podatkov o športnih objektih v vsej pokrajini. Delujejo tri športne hale, 56 balinarskih igrišč, 52 nogometnih igrišč, 69 košarkarskih igrišč, tri minigolf, 40 telovadnic, 24 teniških igrišč. Vsega skupaj borej 279 registriranih športnih objektov. Ta podatek smo povzeli po lanskem obračunu pokrajinske turistične ustanove. Ta ni sicer obvezna posredovati te podatke in najbrž bo tu treba dodati še kako igrišče. Vsekar pa lahko ugotovljamo, da imamo kar precej športnih objektov za potrebe našega prebivalstva. Kljub temu pa še marsikaj potrebujemo.

Dr. Ernest Petrič:

Mednarodnopravni položaj slovenske manjšine v Italiji po Osimu

13.

8. Sklepnostna lista
Helsinške konference
in obveznosti Italije do manjšin

Sklepnostna lista helsinške konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, ki jo je podpisala tudi Italija, po svoji obliki in akt mednarodnega prava. Je pa izjemnega političnega pomena. Dejansko vsebuje sklepnostna lista, formulirano sicer kot pravni, temveč kot politični akt, lačela in norme, ki so že na osnovi drugih virov postale del mednarodnega prava »de lege lata« (zlasti vsebina t.i. prve osare), pa tudi taka določila, ki vsaj enkrat ne presegajo deklaracije političnih načel. Povedano velja tudi za tistih roje določil v Sklepnosti listini, ki se nanašajo na majšine.

Določilo o narodnih manjšinah v čl. VII. Deklaracije o načelih, po katerih se države ravna v svojih medsebojnih odnosih, je po svoji dejanski vsebini, ki je »grosso modo« obveza držav, da zagotove pripadnikom narodnih manjšin enakopravnost, nedvomno mednarodno pravo »de lege lata«. Določilo v okviru dokumenta »Sodelovanje na humanitarnem in drugih področjih«, ki poudarjata oz. razglasata, da narodne manjšine in regionalne kulture morejo dati prispevek mednarodnemu sodelovanju na področju kulture in izobraževanja, pa sta deklarativno politične narave.

Ne glede na to, da Sklepnostna lista ni formalno oblikovana kot mednarodnopravni akt, pa njena vsebina izraža skladnost politične volje udeležencev držav, je torej izraz njihovega konsenza. Kot izraz soglasne volje udeležencev konference in podpisnic Sklepnosti listine je le-ta po svojem stvarnem pomenu, lahko bi rekli, po svoji dejanski teži — ne glede na obliko — zelo blizu mednarodni pogodbi, ki je konec koncev tudi soglasen izraz volje strank pogodbenic. Najpomembnejša pa je seveda, da države podpisnice Sklepnosti listine niso doslej izražale dvomov v njeno zavezujočo naravo. Nedvomno je torej, da določila Sklepnosti listine, tudi določila o manjšinah, zavezujejo države in so jih države podpisnice dolžne spoštovati in uresničevati.

Ob tem, ko se države udeležencev helsinške konference zavezujejo, da bodo spoštovali človekove pravice in temeljne svoboščine, določa četrty odstavek VII. člena Deklaracije o načelih o medsebojnih odnosih držav, da bodo države, na katerih ozemlju žive narodne manjšine, spoštovali pravico njihovih pripadnikov do enakosti pred zakoni, jim bodo dajale vsestransko možnost za dejansko uživanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin in bodo tako varovale njihove zakonite interese. Seveda ni dvoma o tem, da so pod »narodnimi manjšinami« misljenje prav tako manjšinske skupnosti, kot so Slovenci v Italiji, in za kakršne se v Italiji sicer uporabljajo nazivi »etnične« ali »jezikovne« manjšine oz. skupine.

Pravica do enakosti pred zakoni, o kateri je govor v Sklepnosti listini, seveda ni nič več in nič manj kot ponoven izraz pritrjenosti držav, udeležencev helsinške konference, mednarodnopravnemu načelu

enakopravnosti in nediskriminacije. Določilo Sklepnosti listine, o katerem tu razpravljamo, pa ne govori posebej o nobeni konkretni pravici pripadnikov manjšin, tudi o tistih pravicah ne, ki jih vsebuje npr. čl. 27 Konvencije OZN o državljanstvih in političnih pravicah. Spodbudnejši pa so nekateri drugi odtenki v formulacijah tega dela Sklepnosti listine, zlasti ki je govor, da bodo države »varovale«, »nadle možnost« pripadnikom manjšin, za »dejanost« uživanje človekovih pravic. Ti poudarki, ki kažejo na to, da so države podpisnice Sklepnosti listine zavezane s pozitivnimi ukrepi varovati manjšine, presegajo dikcijo čl. 27 Konvencije OZN o državljanstvih in političnih pravicah. Dikcije Sklepnosti listine namreč ni moč razumeti in tolmačiti drugače, kot da so države podpisnice dolžne skrbeti za to, da bodo pripadniki manjšin mogli dejansko enakopravno (ne le formalno enakopravno) uživati človekove pravice in temeljne svoboščine. Obenem seveda to pomeni, da so v primerih, ko so pravice pripadnikov manjšin konkretno določene z akti notranjega in mednarodnega prava, npr. z Osimsko pogodbo, države dolžne zagotoviti, da pripadniki manjšin svoje pravice iz teh aktov — te so del njihovih človekovih pravic in osnova enakopravnosti — dejansko tudi uživajo. To poudarja tudi tisti del dikcije Sklepnosti listine, ki govori o varovanju »zakonitih interesov« pripadnikov manjšin. Kaj more biti očitnejši zakoniti interes pripadnikov manjšin, kot pravice, ki jim jih, ali pa manjšinski skupnosti kot v celoti, zagotavljajo ustava, zakoni in določila mednarodnega prava. V tem smislu je ta del dikcije Sklepnosti listine razumeti, kot potrditve pripravljenosti njenih podpisnic, dosledno uresničevati pravice manjšin in njihovih pripadnikov.

Pa tudi če manjšinske pravice ne bi bile nikjer konkretno določene, če bi npr. Italijo ne zavezoval noben, ne splošni ne posebni, mednarodnopravni akt glede odnosa do manjšin, velja poudariti naslednje: nedvomno je temeljni, nesporni »legitimni interes« vsakega pripadnika narodne manjšine (in le-te kot skupnosti), pravica, da more ohranjati in razvijati svoje narodnostne in etnične posebnosti, ohranjati in razvijati svojo kulturo in jezik. Če vsaj to pripadnikom manjšine in manjšinski skupnosti ni omogočeno, so gotovo prizadeti njihovi »legitimni interesi« in kršena helsinška Sklepnostna lista po črki in duhu. Znano dejstvo je — ne o znanja pa le sama slovenska manjšina v Italiji — da npr. Slovenci v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini, v pravem in dejanskem položaju, v kakršnem so, brez vsakršnih manjšinskih pravic in varstvenih ukrepov, ne morejo ohranjati svoje samobitnosti, svoje kulture in jezika, izpostavljeni so grobi asimilaciji.

Določbi v Sklepnosti listini, s katerima države udeležence priznavajo in poudarjajo pozitivni prispevek narodnih manjšin in regionalnih kultur v mednarodnih odnosih ter izražajo pripravljenost olajševati to vlogo manjšin, sta pomembni v dveh razsežnostih.

Patronat KZ - INAC svetuje

Pokojnino vedno izplačuje država kjer se je opravljala delovna doba

VPR.: »Počasi se bliža čas moje upokojitve, ki bo nastopil čez eno leto, ko bom imela 55 let. Sedaj sem začela urejati svoje dokumente in mi ni povsem jasno, kako bo z mojo pokojnino. Moj položaj je precej kompliciran zaradi življenjskih dogodkov, ki so se vrstili in so vplivali tudi na moj delovni položaj. Pa pojdimo po vrsti. Rojena sem v Trstu, kjer sem tudi delala 11 let preden sem se preselila v Jugoslavijo zaradi poroke in sem postala jugoslovanska državljanica. Tam sem delala še drugih pet let. Na delovno knjižico so mi napisali 16 let, vključno torej z delom, ki sem ga opravila pod Italijo. Nato pa sem se ločila in se vrnila v Trst, ponovno sem postala italijanska državljanica in sem 17 let zaposlena kot uradnica. Zanima me, če mi bo Italija izplačala pokojnino le za zadnjih 17 let in kako bo s tistimi 16 leti, ki so mi jih opisali na jugoslovansko knjižnico?» L. K.

Poslužiti se boste morali konvencije med Italijo in Jugoslavijo, če boste hoteli uveljaviti svojo delovno pokojninsko dobo, vendar pa razmerja med sorazmernimi deli, ki bodo bremenili obe državi, ne bodo taka, kakršna izhajajo iz vašega opisa. Najprej moramo pojasniti dejstvo, da zavarovalnih prispevkov ni mogoče prenašati iz ene države v drugo, temveč ostane pri tistem zavodu, ki jih je kasiral za časa redne zaposlitve. Konkretno, tisto vaše prvo enajst-

letno obdobje moramo še vedno smatrati kot polnopravno italijansko obdobje in tako bi ostalo tudi v primeru, da bi imeli še danes jugoslovansko državljanstvo. Skupna pokojninska doba v Italiji bi torej morala danes znašati 28 let, ob upokojitvi pa boste od INPS prejeli za 29-letno pokojninsko dobo 58 odstotkov povprečnega mesečnega prejemka v zadnjih treh letih. Zatem boste lahko uveljavili tudi 5 let jugoslovanske delovne dobe na osnovi meddržavne konvencije in Jugoslavija vam bo posebej izplačevala svoj sorazmerni del pokojnine.

VIŠJI ZNESKI DRUŽINSKIH DOKLAD

Vpr.: »Delam pri gradbenem podjetju in prejemam tudi družinske doklade za ženo in sina. Slišal sem, da bodo doklade povišali. Mi lahko poveste od kdaj in za koliko?« B. P.

Dosedanji znesek družinske doklade za zakonca oziroma otroka v breme so s 1. julijem letos povišali od 9.880 lir na 14.820 lir mesečno, torej za 50 odstotkov, s 1. oktobrom tega leta pa bodo doklado podvojili na 19.760 lir na mesec. Za starše v breme pa je doklada ostala nespremenjena v mesečnem znesku 2.390 lir. To velja za odvisne delavce pri spletnem obveznem zavarovanju, povišali pa so tudi doklade za kmečke zavarovance.

ZAČELO SE JE ŽE V ČASU NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA

MLADINSKE DELOVNE AKCIJE POSTALE SISTEM DELA JUGOSLOVANSKE MLADINE

Veliki objekti, kot na primer proge in ceste, so dokaz, kaj se da na tak način napraviti

Pred dnevi smo zapisali, da so se vrnili s Kosova naši zamjski mladeniči in dekleta, ki so sodelovali na delovni akciji pri gradnji nasipa na reki Sittici. Hkrati smo tudi najavili odhod novih brigadnikov na delovno akcijo v bližnje Brkine, kjer so vključeni v brigado »Simona Gregorčiča« iz Nove Gorice. To pa bo zadnja letošnja mladinska delovna akcija, ki jih je letos veliko, več kot druga leta in so v neposredni bližini na Primorskem, v Sloveniji in v Jugoslaviji naslopi. Delovne akcije so bile v prvih povojnih letih že malone sistem dela jugoslovanske mladine in vrsta velikih objektov, prog in cest je dokaz, kaj vse se da na ta način napraviti. Delovne akcije so pravzaprav tudi del jugoslovanske zgodovine. In pri tej zgodovini se bomo za trenutek ustavili.

ZE MED NOB

Mladinske delovne akcije so se začele že med narodnoosvobodilnim bojem v prvih dneh vstaje. Mladina jih je organizirala, da je zbrala hrano s polj, prenašala ranjence, orožje in živč, obdelovala polja, skratka, da bi čimbolj pomagala svojim starejšim vrstnikom pri njihovem obojevanju boju proti okupatorju in domačim izdajalcem. Akcije so potekale po vsej Jugoslaviji, na osvobodjenih ozemljih, dostikrat sovražniku pred nosom.

PO OSVOBODITVI - OBNOVA

Takrat, ko je bil okupator premagan in pregnan, je čakala velika naloga — obnova in gradnja

gospodarskih in drugih objektov. Mladinske delovne akcije so se nadaljevale takoj po osvoboditvi, prva zvezna — Brčko — Banovići — na kateri se je vrstilo nad 62.000 mladih, se je pričela v maju 1946. Naslednje leto so se brigadirji iz vse dežele zbrali na progi Samac-Sarajevo, pa tudi na drugih gradbiščih, na primer pri gradnji tovarne Titan, tovarne Ivo Lola Ribar, pri melioraciji Strumiškega polja itd.

Do leta 1952 je bilo zgrajenih enajst prog, vrsta tovarn, hidroelektrarn, mest in kotov Gorica, Nova Beograd, avtocesta Bratstva in enotnosti od Zagreba do Beograda in še marsikaj. V Sloveniji so brigadirji, poleg že omenjenega, obdelovali še kraška polja, uničevali kolaradnega hrošča, gradili zaščitne domove, ceste Celje-Sempeter, Maribor-Trst, Videm-Zdole, pomagali pri obnavljanju in graditvi mest, regulirali reke. Težko bi vse našli.

SLEDI PREKINITEV

Med leti 1952 in 1958 ni bilo večjih zveznih delovnih akcij. Vendar si je mladina želela sodelovati pri graditvi domovine in pri gradnji velikih objektov. Aprila 1958 se začne delo na avtocesti Bratstva in enotnosti od Beograda do Gevelje in od Ljubljane do Zagreba. Tudi drugod so potekale zvezne mladinske delovne akcije. Avtocesta je bila končana do leta 1963. Znova sledi prekinitev do leta 1968, ko zaživijo delovišča v Novem Beogradu, na Kozari, Moravi, Sutjeski, v Nišu, Jasenovcu in drugje. Le zvezna mladinska delovna akcija Sava je trajala tudi v tem drugem obdobju brez večjih delovnih podvigov. Posebej velja omeniti solidarnost in požrtvovalnost, ki jo je mladina iz vseh krajev Jugoslavije pokazala ob potresih v Skopju in Banjaluki, prav tako še ni daleč 1967, ko je zvezna mladinska delovna akcija v Posočju. Prav te akcije so bile preiskusni kamen mladinskih organizacij in zavesti mladih, ob teh priložnostih se je pokazala pripravljenost mladine pomagati povsod in ob vsaki priliki tam, kjer je potrebno.

SKLADNEJSI REGIONALNI RAZVOJ

Družbeno-ekonomske smotre za MDA smo opredelili s podpisom Družbenega dogovora o pospejevanju razvoja v SR Sloveniji za obdobje 1976 do 1980. S tem smo se v ZSMS obvezali, da bomo sodelovali pri gradnji cest, vodovodov, električnega in postnega omrežja, pa tudi pri gradnji šol, vrtcev, dijaških in študentskih domov ter pri gradnji komunalnih objektov. Izvajanje teh obvez pomeni neposreden prispevek mladine k hitrejšemu gospodarskemu in družbenemu razvoju manj razvitih območij naše ožje domovine. Poleg naštetega bomo na MDA skrbeli za obnovo in gradnjo spominskih objektov revolucije in za varstvo ter obnavljanje narave v človekovem življenjskem in delovnem območju. Mladina bo še naprej obnavljala kraje, ki jih prizadenejo elementarne nesreče.

VEDNO VEČ AKCIJ

Po letu 1974 se z revolucionarnimi koraki v socialističnem samoupravljanju izredno uveljavijo tudi mladinsko prostovoljno delo. Vedno več je zveznih mladinskih lovnih akcij, republiške se daje komaj prešteti, da sploh ne omenjamo lokalnih akcij. V Sloveniji se je po skromnejših poizkuhih v letih 1972 in 1973 začne v letu 1974 zvezna mladinska delovna akcija Kozjanski 1974, naslednje leto si pridružijo še tri in sicer v Brkinih, Halozah in v Suki Krajini. Leta 1976 poteka v SR Sloveniji še šest akcij, poleg katerih je še Kožbana 76 in zvezna MDA Posočje 1976. Naslednje leto zaživi delovišče na Gorickem, v letu 1978

Z letošnje šagre v Prebenežu

Od sobote do ponedeljka so imeli v Prebenežu sagra, ki jo je pripravilo KD Jože Rapotec. Pred začetkom kulturnega sporeda v nedeljo so položili celtre pred spomenik padlim. V kulturnem programu sta nastopila otroški zbor, ki ga vodi Viha Kodrič in godba »Brega«, ki jo vodi Vili Slavec

SINOČI V RIMSKEM GLEDALIŠČU

Aristofanovo utopično ptiče mesto

Včeraj je bila v Rimskem gledališču zadnja predstava Aristofanovih »Ptičev«. Na sporedu je bilo torej klasično grško gledališče, čeprav v prireditvi igralskih skupin »Teatro di Tradizione« in »Compagnia del Pepe«. Njihova ekipa delo je v tem primeru skušala pritegniti pozornost na to, kaj se danes pomenijo Aristofanovi nauki. Pri tem je nujno, da skušamo nekoliko pojasniti Aristofanove svetovne nazore, saj so prav v igri »Ptič« nanižani vsi po vrsti. Aristofan komediograf je deloval v obdobju kulturne in socialne krize, ki je polagoma sprajala v ozadje veličine slavnih Aten. Dobro se je zavedal, da so za to krive človeške slabosti, slaba denarja, politične afeje in, kar se mu je zdelo še najslabše, vse novosti na kulturnem področju in v običajih. Zaradi tega je v svojih delih uporabljal slavno atensko zgodovino kot bazo, na kateri gradi novo, utopično in njemu prikladno družbo. Prav to je bistvo njegove komedije »Ptič«, ki je zgodba dveh »Atencev«, ki sta nad rodnim mestom nezadovoljna (predstavljata slabo in dobro stran enega in istega človeka, v tem primeru Aristofana). Priredila tako do bajnega ptiča Smrdokavre, poglavarja vseh ptič. Z njim se domeni za gradnjo novega mesta, med zemljo in bogovi, ki bi obsegalo obširne nebesne planjave. Rečeno, storjeno. Atenca Pistero in Eclipide postaneta ptiča, vendar premu to še ni zadost. Samega Zeusa misli spoditi s prestola in tako vladati ljudem in bogovom. Vendar so bogovi še vedno najmočnejši. Smrdokavra in njene fantastične ideje bajnega, močnega ptičega mesta bodo umrle, Pistero bo klonil in se poročil z Nadvlado, Zeusovo hčerjo. Rešil se bo le Eclipide, veseljak, tradicionalist, edini, ki ni popolnoma opustil svoje zdrave pameti. V utopično mesto »Nubagiamia«, bodo prišli bogovi in bo ponovno zavladal rest.

Želja po utopičnem mestu je bistvo te igre, žal prav tega igralci niso dovolj poudarili. Zdelo se jim je, da je poudariti velik pomen, ki ga ima lahko taka igra še danes, ko našo družbo kvarijo iste človeške hibe. Enostavna scena in karakterni kostumi, kjer bi si ptičje glave zaslužile aplavz, so pripravili vzdušje, v katerem smo dobili ponovno potrdilo odlične igrs Marine Malfatti in Massima Dapporta. (evq)

gospodarstev: Zveza prijateljev mladine pa organizira pionirske brigade.

RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal
13.00 Poletni maraton
13.30 DNEVNIK
Danes v parlamentu
17.00 Non stop
18.05 Risanke
18.15 Sveže sveže
18.30 Prihod v Plum Creek, 1. del
19.20 HEIDI, risani film
19.45 Almanah in vremenska slika
20.03 DNEVNIK
20.40 Macario prvi in drugi, 2. del
22.00 Posebna oddaja dnevnika 1
22.50 Ob koncu DNEVNIK — Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal

10.15 Kinetografija
13.00 DNEVNIK 2 — OB 13, URI
13.15 Poletni jazz
17.00 Prigode barona Von Trencna
Programi za mladino
18.00 Glasbeni program za mladino
18.30 Iz parlamenta — Dnevnik 2
Sportne vesti
18.50 Le brigade del Tigre
TV film
Vremenska slika
19.45 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
20.40 Inspektor Derrick, TV film
21.45 Superstar
22.45 Pogovor s Domitilo
Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI

Tretji kanal

19.00 DNEVNIK 3
19.45 Gustav risanke
20.00 Soliska vzgoja

20.40 Dnevnik 3 — tedenska oddaja
21.20 Giuseppe Verdi: Messa di Requiem, zbor in orkester
23.00 DNEVNIK 3

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana
19.00 Poročila
19.05 Tehnica za natančno tehtanje
19.35 OBZORNIK
19.45 Življenje v Rijeki Crnojeviča
20.15 Risanke
20.24 Zrno do zrno
20.30 TV DNEVNIK
21.00 Film tedna: SESTI AVGUST
22.20 Kitajski dnevnik, 1. del
22.50 V znamenju

Koper

19.50 Otroški kotiček
20.15 Sličice
20.30 Risanke
20.45 TV DNEVNIK
21.00 TORIŠKE PREKLETJE film
22.30 Politična oddaja
23.00 Glasba brez meja
Zagreb
19.15 Otroštvo mladosti
19.45 Zagrebule
21.00 Meridijani
21.50 Vabilo na potovanje, kviz
22.55 Koncert na dubrovniških poletnih igrah 80: W. A. Mozart
23.50 Dokumentarni film SVICA

SVICA

19.10 Programi za mladino
20.10 XXXIII. festival filma
21.45 Dolga noč Tombstoneja, film

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00, Poročila; 7.20 Dobro jutro po naših; 8.10 Stoji učilna zidana; 9.00 Otroški kotiček; 9.20 Utrinki iz operet; 10.10 Radijski koncert: Posnetki iz našega studia; 11.00 Jutro lahka glasba; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Turistične podobe; 12.30 Melodije; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Glasbeni popscena; 16.00 Koder teče, onod moči; 16.50 Deset minut z orkestrom; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtkovna srečanja; 18.20 Priključeni motivi.

KOPER

(Italijanski program)
8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 8.00 Glasba za dobro jutro; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.40 Pesem dneva; 11.00 Horoskop; 11.15 Festivalbar; 11.32 Kim, svet mladosti; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Kim, svet mladosti; 14.33 Italijanski zbori; 15.33 Prijetno glasbo; 17.00 Lahka glasba; 17.55 Knjige v izlozbi; 18.00 Jugoslovanska pop scena; 18.32 Prilutimmo jim skupaj; 20.00 Posvečeno operi.

KOPER

(Slovenski program)
7.30, 8.25, 14.30, 15.30 Poročila; 7.00 - 8.30 Glasba za dobro jutro; 7.05 Jutranji koledar; 8.15 Najava sporeda; 14.00 Otvořitev; 14.05 Pop evke se vrstijo; 14.40 Mladi izvajalci; 15.00 Mali koncert; 15.40 Glasbeni novice; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah;

17.00 Mladinska oddaja; 17.10 Vas telefon, naš mikrofoni; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Objave in zabavna glasba

RADIO 1

7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujanje; 7.15 Glasbeno govorni program; 9.00 Radio anch'io; 11.00 Dnevni variete; 12.03 Vi in jaz; 13.00 Glasba; 15.03 Rally; 15.30 Errepi 1 - peletje; 17.00 Patch work; 19.20 Il pazzello; 20.55 Radijski odmevi; 21.30 Cab - musical; 21.55 Disco Contro; 23.00 Telefon ski klic.

LUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 7.50 Dobro jutro, otroci; 8.30 Iz naših sporedov; 9.08 Z glasbo v dober dan; 9.30 Mladina poje; 10.05 Z radiom na poti; 11.05 Rezervirano za...; 12.35 Znano in priljubljeno; 13.10 Znamo melodije; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Od vasi do vasi; 14.00 Iz naših sporedov; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Mehurčki; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Zabavna glasba; 17.00 »Vrti ljaki«; 18.00 Studio ob 18.00; 19.00 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 19.15 Lokalne radijske postaje; 19.35 Novi posnetki; 20.35 Lahko noč, otroci; 20.45 Minute z an samblom; 21.00 Četrtkov večer do 22.45; 22.05 Literarni večer; 22.45 Lepe melodije; 23.25 naših sporedov; 23.30 Plesna glasba; 00.05 Lirični utrinki; 00.10 Paleta popevk; 1.05 5.30 Nočni program

ZDRAVNIKOVO MNENJE

POPOLNOMA ZGREŠENO JE PREPRIČANJE DA JE DEBELUŠEN OTROK VEDNO ZDRAV

Kdaj postanemo pozorni na debelost otroka - Kaj debelost lahko pomeni

Debelost je problem vseh starostnih dob. Povsem zgrešeno pa je prepričanje, da je debelusen mamin sinček posebejno zdravje (in lepota) z vsemi njegovimi mašobnimi klobasicami...

Po navadi postanejo starši pozorni na otrokovo debelost pozno, najpogosteje v puberteti. Tedaj jim postane ta debelost neprijetna, pogosto se je celo sramujejo in hočijo z otrokom od zdravnikova do zdravnika, poskušajo z različnimi dietami, često v škodo otroka. Če pa hočemo, da bo zdravljenje uspešno, moramo najprej ugotoviti vzrok pretirane rejenosti.

Za debelost je več vzrokov. Zelo verjetno ima tudi dednost pomembno vlogo, saj opazimo debelost pogosto pri več članih družine. Seveda pa ima pri tem brez dvoma svojo vlogo tudi način prehrane in ritem življenja v družini. Tudi otrokovega temperamenta ne smemo zanemariti. Če je otrok mirne narave in se premalo giblje, ne porabi vseh kalorij iz hrane, kar ima za posledico pretirano rejenje.

Brez dvoma pa je pri debelosti bistvenega pomena otrokov tek. Otroci, ki imajo nenasičen apetit, zlasti če sega predvsem po sladkih močnatih jedeh kot so torte, piškoti, čokolada, se bo kajpak pretirano redili. Dosti manj se bo redil otrok, ki mu diši predvsem meso, sadje, zelenjava, pa čeprav bo jedel za dva. Odprto pa ostane vprašanje, zakaj se nekateri že rodijo debeli in jih kateri tek ne zaustavi niti v bolni. Naj je zdrav ali bolan, naj je jed pripravljena okusno ali neokusno, njegov krož-

nik bo že v nekaj minutah prazen. Že ko je tak otrok star nekaj mesecev, je debel in ostane debel več let. V nasprotju s takimi pa drugi otroci sedajo k mizi vedno s kislim obrazom, imajo vedno veliko drugih opravkov, da se jim jed na krožniku medtem že trikrat sladi.

Ko je otrok že nekoliko večji, dobimo včasih predober tek zato, ker je nesrečen. Najbolje se to dogaja okrog sedmega leta ali pa v puberteti, zlasti med otroki, ki ne znajo navezati stikov s svojimi vrstniki. Tak otrok se počuti osamljenega in zapuščenega in skuša v sladkih jedeh najti vsaj delno nadomestitev za tisto, za kar je prikraščen v svojem čustvenem življenju, zlasti še, če ne najde za svoje probleme razumevanja in svojih okolici.

Prav tako opazujemo, da se nekateri otroci prično pretirano rediti ob neuspehih v šoli, mladostniki, zlasti deklice ob neuspehih prvi ljubezni, čeprav pri nekaterih izjeto tako neuspehi ravno obratne reakcije.

Vendar pa ne smemo misliti, da so vsi debeli otroci nesrečni. Med 7. in 12. letom je kar precej otrok pretirano rejeljen, pa so prav srečni in zadovoljni. Ti večina ostanejo debelusi še med puberteto, nato pa postopoma shujšajo. Marsikatera deklica shujša po 15. letu, ne da bi se ji bilo treba posebej truditi za to. Čeprav marsikdo misli, da je debelost posledica nepravilnega delovanja nekaterih žlez, ki izločajo hormone, pa je tovrstna debelost pravzaprav izredno redka. Prav

tako je debelost le izjemoma posledica tumorja, vnetja ali poškodbe možgan. Čemur se je včasih pripisoval večji pomen.

Končni vzrok debelosti je vendarle preobilo hrane, zlasti z maščobami in ogljikovimi hidrati in premajhna poraba energije. Zato je v zdravilno bistvenega pomena pravilna dieta. Omejiti moramo predvsem sladkor, žitarice, krompir, testenine, mast, pa tudi količino vode in soli. Namesto tega pa naj uživa otrok več zelenjave, sadja, mesa, jajc, posnetega mleka. Hrana naj vsebuje čim manj kalorij, mora pa vsebovati dovolj vitaminov in mineralov ter vse za rast in razvoj potrebne snovi. Nikoli ne smemo pozabiti, da je otrokov organizem v dobi rasti in razvoja in da mu s preveč strogo shujševalno dieto lahko škodimo. Nasploh bi moral otrok hujšati le pod zdravnikovim nadzorom. Histerija hujšanja, ki je danes zajela predvsem mladi ženski svet, ima lahko zelo škodljive posledice za razvijajoči se organizem. Velja naj pravilo: če že hujšamo, moramo hujšati postopoma, ne več kot pol kilograma na teden.

In še nekaj nam mora biti jasno. V otroški dobi se izogibajmo vseh sredstev za hujšanje, isto velja tudi za hormonske preparate, ki so nasploh zelo nevarno orodje.

Debelost sama pa kaj rada vodi v »zaran« kronj. Čim

PO MNOŽIČNIH DEMONSTRACIJAH V TEHERANU

Oblasti ZDA izpustile zaprte Irance

V Londonu aretirani islamski skrajneži začeli gladovno stavko

NEW YORK — V tork zvečer so ameriške oblasti izpustile vse iran-
ske državljane, ki so jih aretirali
pred desetimi dnevi zaradi nedovo-
ljene manifestacije ob smrti bivše-
ga šaha Pahlavija. Z izpustitvijo
171 moških in dvajsetih žensk, ki
so ves ta čas iz protesta zavračali
vsakršno hrano, se je končala ta
ponovna zaostritev ameriško-iranske
krize, ki je v Iranu povzročila
množične manifestacije islamskih
skrajnežev.

Iz zapore Otisville so se bivši
zaporniki podali v newyorški islamski
center, kjer so jih verski vodi-
telji zmagoslavno pričakali z ogro-
mno sliko imama Homeinija. Med
verskim obredom pa se je nato
pred stavbo zbralo nekaj sto Ame-
ricanov, ki so zahtevali izpustitev
talcev, ki jih islamski študentje od
novembra zadržujejo v Teheranu.
Kljub napetosti pa do incidentov ni
prišlo.

Medtem se je izvedelo, da je sku-
pina šestih predstavnikov raznih
verskih skupin (med katerimi sta
bila tudi dva muslimana) obiskala
zaprte Irance in ugotovila, da niso
imeli sledov fizičnega nasilja, kot
so trdili v Iranu. Kljub temu pa je
njihov odvetnik Mark Lane izjavil,
da bo kmalu javno dokazal osno-
vanost teh obtožb.

Z gladovno stavko pa je včeraj
začelo v Londonu 70 Irancev, ki so
jih podobno kot v ZDA aretirali v
ponedeljek zaradi nedovoljene ma-
nifestacije in upiranja javnim funk-
cionarjem. Sodnikom, pred katere
so jih v tork prisilno prepeljali,
niso hoteli povedati svoje istovetno-
sti, saj so izjavili vsi moški, da
se imenujejo «Ali», ženske pa «Fa-
tima».

Francoški zunanji minister Pon-
cet pa je po televiziji demantiral
izjave iranskega predsednika Bani-
sadra, češ da se v Franciji vadijo
saboterji in prevratniki, ki jih pro-
tiranske sile pošiljajo nato v Iran.

V Salvadorju 31 novih žrtev

SAN SALVADOR — V zadnjih 24
urah je bilo v glavnem mestu Sal-
vadorja ubitih 31 oseb. Ni znano, ka-
terim izmed številnih desničarskih
ali levičarskih skupin, ki delujejo
v deželi, pripadajo številne žrtve
vala nasilja, ki je zajel to latinsko
ameriško državo.

Prvi koraki mlade žirafe v južnoafriškem zoološkem vrtu (AP)

Skupina ameriških študentov je v New Yorku uprizorila množično protiransko manifestacijo (Telefoto AP)

V OSNUTKU RESOLUCIJE NASLOVLJENE VARNOSTNEMU SVETU

Islamske države zahtevajo preklic izraelskega sklepa

Poziv predsednika Sadata z gore Sinaj - «Pravda» odločno
obsoja izraelske ukrepe - Peking se pridružuje obsodbi

NEW YORK — Predstavniki sku-
pine 40 islamskih držav pri Zdu-
ženih narodih so se sestali za za-
prti vrati ter sprejeli osnutek
resolucije, ki jo bodo predložili var-
nostnemu svetu. V resoluciji zahte-
vajo, naj VS sprejme sankcije pro-
ti Izraelu, ker je kršil njegove re-
solucije v zvezi z Jeruzalemom. Be-
sedilo vsebuje tudi druge predloge
kot obsojdo proglasitve zedinjene-
ga Jeruzalema za izraelsko glavno
mesto, razveljavitev izraelski u-
krepev in njihovo odpravo. O reso-
luciji bo varnostni svet verjetno v
kratkem razpravljal.

Podobno zahtevo v podporo Pa-

lestinskemu osvobodilnemu gibanju
je postavil tudi sešelski zunanji
minister. Sudanski predsednik El
Nimeiri pa bo v kratkem obiskal
razne arabske države, kjer se bo
zavzemal za njihov enoten nastop
pri reševanju vprašanja Jeruza-
lema in sploh vsega Bližnjega
vzhoda.

Lz Kaira pa sporočajo, da bo
predsednik Sadat, ki je zelo za-
skrbljen zaradi jeruzalemske krize
in sprčo dejstva, da so pogajanja
o palestinski avtonomiji začela v
slepo ulico, odšel včeraj na goro
Sinaj, kjer je naslovil svetu nov
poziv za mir na Bližnjem vzhodu in
na svetu. Sadat je letos šel že dru-
gič na goro Sinaj. Tam bo sedaj
preživel zadnji teden «ramazana» v
molitvi in premišljevanju. Posebno
vojaško letalo je peljalo časnikar-
je in televizijske operaterje na
kraj, kjer je Sadat operiral.

Sovjetska zveza je včeraj tako-
rekoč uradno obsodila Izrael in
ZDA zaradi zadnjih dogodkov gle-
de Jeruzalema. Partijski glasilo
«Pravda» je v uvodniku obsodilo
proglasitve Jeruzalema za «edino
in nedeljivo» glavno mesto Izraela,
kot «razbojniško dejanje ob belem
dnevu». Toda izraelci se ne sme de-
lati priznane upa, da bo ostal ne-
kaznovan. Sovjetski list še doda-
ja, da si Izrael dovoli kaj takega,
ker uživa brezpogojno podporo a-
meriške vlade, ki je zainteresirana
za oporišče na Bližnjem vzhodu ter
podporo vplivne judovske skupnosti
v ZDA.

Sklep izraelskega «kneseta», piše
«Pravda», pa dokazuje na najbolj-
ši način, da je mešetarjenje v Camp
Davidu pripeljalo bližnjemvzhodno
krizo v slepo ulico. Izhod iz te kri-
ze je samo v skupnih naporih vseh
zainteresiranih, vključno PLO.

Izraelske sklepe je odločno obso-
dilo tudi kitajsko zunanje minist-
stvo v posebnem dokumentu. LR
Kitajska zahteva med drugim spo-
štovanje pravic palestinskega na-
roda in pravično rešitev vprašanja
Bližnjega vzhoda.

Carter odlikoval Wiesenthala

WASHINGTON — Svetovnoznan-
mu lovcu na nacistične zločince,
Simonu Wiesenthalu, je ameriški
predsednik Carter izročil zlato me-
daljo, s katero ga je odlikoval kon-
gres ZDA. Dvainsedemdesletni
Wiesenthal je odlikovanje prejel za
hrabrost in vztrajnost ter trideset-
letno prizadevanje, da nacistični
zločinci ne bi utonili v pozabo. A-
meriški predsednik je pri tem opo-
zoril na strahote, ki jih je nacistič-
ni režim zagrešil nad židi.

Sekretar SVP obtožen sodelovanja z neonacisti

BOCEN — Nekateri znani južnoti-
rolski voditelji so baje vzdrževali
stike z avstrijskim neonacističnim
teroristom Petrom Kienesbergerjem,
ki se je naselil v Nurembergu in
tam vodi, skupaj z nekim drugim
teroristom, združenje «Nostalgičkov
tritolov». V združenje se zbirajo biv-
ši južnotirolski teroristi, ki so or-
ganizirali atentate proti organom
javne uprave na Južnem Tirolskem.
To je povedal bocenski preiskoval-
ni sodnik Edoardo Mori, ki je še
posebej umenil organizacijskega taj-
nika SVP Bruna Hospa, enega od
voditeljev strelcev (Schnetzer) Jo-
erga Pichlerja in bivšega tajni-
ka mladinske organizacije Volks-
partei, Franca Pahla.

Primer se je začel takrat, ko je
bocenski sodišče začelo obravna-
vo proti 52-letnemu Oswaldu Ast-
faellerju in njegovemu 20-letnemu
sinu Andreasu, bratu terorista Er-
wina, ki so ga zalotili, ko je sku-
paj s pajdasi pripravil atentat na
bocenski spomenik zmage. Sodišče
je Erwina Astfaellerja obsodilo na
visoko kazen, ki pa mu jo je nato
zmanjšalo prizivno sodišče in je
bil nato spuščen na začasno svo-
bodo. Erwin je izkoristil priložnost

in se je verjetno umaknil v tujino.
Organi javne varnosti, ko so areti-
rali Erwina so preiskali tudi Ast-
faellerjevo domaćijo, kjer so od-
krili precej številna in zaigralni
vrvice, poleg številnih zastav s klju-
kastimi krizi, Hitlerjevih portretov
in drugih nacističnih simbolov. Os-
wald in Andreasa Astfaellerja, za-
grizena nacisti, so prijavili sodi-
šču, kjer jih je branil parlamenta-
rec, izvoljen na listi SVP, Roland
Riz.

Organizacijski tajnik SVP Bruno
Hosp je vpleten v zadevo, ker naj
bi zbral 100 milijonov lir potrebnih
za kavgijo za zagotovitev za-
časne svobode Astfaellerjema. Pri
tej nabirali akciji naj bi vpostavi-
l stike z neonacistom Petrom Kie-
nesbergerjem. Kienesberger je bil
pred leti obsojen na dosmrtno je-
čo zaradi raznih atentatov in po-
kolov v šestdesetih letih.

Hosp, ki je tudi podpoveljnik juž-
notirolskih strelcev in vodi desno
krilo v SVP, je zanikal vse obtož-
be in je priznal le, da mu je ne-
onacist Kienesberger dejansko pi-
sal tri pisma, na katera pa ni ni-
koli odgovoril. Sodnik Mori, ki vo-
di preiskavo proti južnotirolskim

bombašem pa je drugega mne-
nja in trdi, da so obtožencem iz-
ročili denar tudi južnotirolski ne-
ofašisti, ki so se zatekli v Avstrijo.

Atentat na Sardiniji

CAGLIARI — Socialističnemu pod-
županu mesteca Siniscola blizu
Nuora, so neznanici s tritolom po-
gnali v zrak še nedograjeno stan-
ovanje. To je zadnje od cele serije
ustroševalnih dejanj proti uprave-
ljem Siniscole. Pred petimi meseci
je podobna usoda doletela tudi ne-
kega komunističnega občinskega
svetovca. Preiskovalci menijo, da
so v te atentate vpletene osebe,
ki se ukvarjajo s črno gradnjo sta-
novanj in za katere je občina od-
redila rušenje.

Italijanski ribiči zajeti v jugoslovanskih vodah

REKA — Patruljni čoln jugoslo-
vanske milice je v jugoslovanskih
teritorialnih vodah zajel tri italijan-

VČERAJ V VIAREGGIO

Umrli je Marino Marini svetovno znani kipar

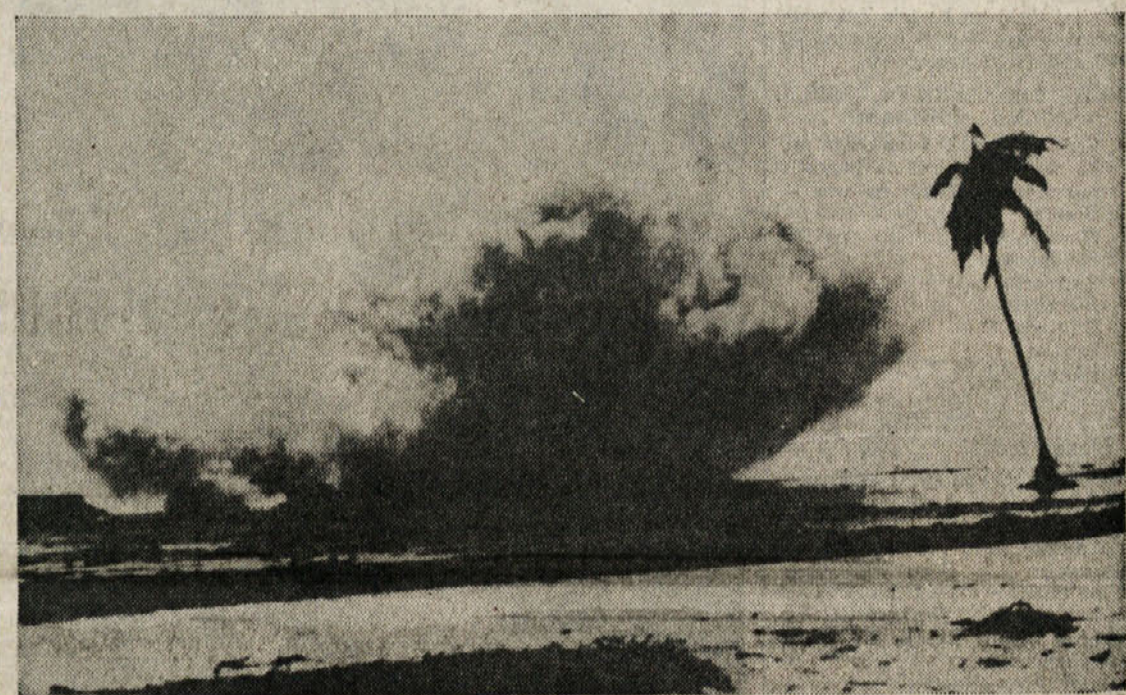
VIAREGGIO — V 79. letu starosti
je včeraj v prvih jutranjih urah
umrl eden najbolj znanih umetni-
kov sodobnega kiparstva: Marino
Marini. V svojem več kot pol sto-

letja dolgem ustvarjalnem življe-
nju je pustil za sabo dediščino o-
gromno število skulptur in slik, ki
so razstavljene v raznih svetovnih
muzejih; naj omenimo le tiste v
Bruslju, Amsterdamu in New Yorku.

Marini se je rodil v toskanskem
mestu Pistoia. Za kiparja se je i-
zučil najprej v Firencah, nato v
Milanu in v Rimu. Že prva njego-
va dela iz leta 1930-31 («Il musi-
cista», «La borghese», «Il figlio»,
«Il pugile») so pokazala izredno
kiparsko sposobnost, kar je v de-
setletja v desetletje svetovna kriti-
ka potrjevala. Znani so njegovi bron-
asti kipi žonglerjev, konjenikov
ter ženskih aktov, ki jih ima sve-
tovna kritika za njegove najbolj-
še stvaritve.

V zadnjih letih je kipar poklonil
raznim ustanovam svoje umetne,
ki bodo ostale v muzejih v ogled
bodočim generacijam. V milanskem
občinskem muzeju je odprta stalna
razstava njegovih kipov in slik. V
Firencah pa bodo že v kratkem
odpri v cerkvi Sv. Pankracija po-
sebno galerijo, ki bo nosila tudi
njegovo ime.

UNIČUJOČA POT ORKANA ALLENA

Pustošenje orkana Allen v bližini Santa Dominga

(Telefoto AP)

KINGSTON — «Allen», tretji naj-
silovitejši orkan, kar se jih do dan-
es spominjamo, se trenutno pona-
ka proti severozahodu s hitrostjo
30 km na uro. Metereologi pred-
videvajo, da bo na svoji poti šel
preko Haitskega otočja, južnih pre-
delov Dominikanske republike in
Kube. Do sinoči se je pomikal pro-
ti zahodu, nato pa je preusmeril
svojo pot za 20 stopinj proti severu.
Izvedenci si še niso na jasnem,
kaj je temu vzrok, verjetno pa na
to vpliva gorovje haitskega poloto-
ka, katerega vrhovi so orkan blizu z
veliko hitrostjo. «Allen» je doslej po-
vzročil 16 žrtev, še dalje pa ruši
hiše, uničuje nasade banan, potap-
lja ladje. Izvedenci predvidevajo,
da se bo število mrtvih še pove-
čalo, ko se bodo začele širše pre-
iskave. Območje, kjer je orkan naj-
močnejši, se razteza približno 100
km v višino, medtem ko so njego-
vi vetrovi zaznavni 230 km daleč
od kraja, kjer je orkan nasiljotejši.
Krajevne oblasti so prevzele u-
strezne varnostne ukrepe. Britanski
torpedni rušilec «Glasgow» je ta-
koj mudil prizadetim krajem prvo
pomoč.

LONDON — Črpanje nafte iz le-
žišč v Severnem morju je doseglo
1,61 milijona sodov na dan, kar pre-
sega notranjo porabo Velike Bri-
tanije, ki zato svojo nafto lahko
že izvažata.

Odčit nasad indijske konoplje

RIM — V nekem rimskem pred-
mestju so člani oddelka za boj pri-
ti mamilom rimske kvesture odkri-
li nasad indijske konoplje. Okrog
tristo, tri do štiri metre visokih dre-
ves, bi trem mladim obdelovalcem
obrodilo na desetine kilogramov ma-
rihuane. Vsi trije so se znašli v
zaporu, policija pa nadaljuje pre-
iskavo, da bi odkrila morebitne dru-
ge sodelavce.

DUŠAN ŽELJEZNOV

II.

DIVJALI SO MED VOJNO 40. PO PRIMORSKI

Nemški general Hans von Hösslin

Vojaški tožilec: Vidite, to je znak, po katerem so vas
ljudje spoznali in tega znaka ne morete danes pred so-
diščem zakriti.

Predsednik: Ali je bila v istem času na tem sektorju
še kakšna planinska divizija?

Hösslin: Ne. Meni o tem ni nič znanega.

Predsednik: Dobro, še kakšno vprašanje?

Pomočnik tožilca: Torej lahko zaključimo, da vaše čete
niso bile borbeno marveč požigalne čete.

Predsednik: Ali ima obramba še kakšno vprašanje v
tej zvezi?

Vojaški tožilec: Ali so požigi dovoljeni po mednarod-
nem pravu?

Hösslin: Nikdar, razen pri vojaških operacijah.

Vojaški tožilec: Ali so požigi zločinsko dejanje?

Hösslin: Če so ti podatki resnični... ne morem zavzeti
do tega stališča, ker o tem nikdar nisem dobil nobenega
poročila. Če je major Semert bil v tej okolici in če je res
on požgal te vasi, če je on to storil, potem bi to najostreje
obsojal in bi bila, to silna nedisciplina proti mojemu po-
velju. Če bi bil za to vedel, bi bil moral seveda poročati o
tem svojemu predpostavljenu generalu Küblerju.

Vojaški tožilec: Kakšne razmere pa so vladale v vaših
enotah, če niste vedeli, kaj počenjajo vaši vojaki.

Hösslin: Nisem mogel vedeti, kaj delajo, ker so bili
oddaljeni 50 do 80 kilometrov in mi niso sporočali, kaj so
storili.

Vojaški tožilec: Vi bi se morali sami brigati za to, kaj
delajo. Če niste vedeli, bi bili morali poizvedeti, kaj delajo
vaše enote na vašem območju. Iz tega izvira za vas še
večja odgovornost.

Predsednik: Vi navajate, da niste mogli vedeti za de-
lovanje vaših vojakov, ki so bili oddaljeni 80 kilometrov
od vas. Kako pa je potem zvedel nemški generalštab za
poraz pri Stalingradu, ki je bil oddaljen več tisoč kilo-
metrov.

Hösslin molči.

Predsednik: Pustimo to in preidimo na zadnjo točko
obtožnice, ki pravi, da ste vi 14. oktobra 1944. sami vodili
akcijo, imenovano «Grünwald - Max» in so v tej akciji
vaše čete požgale vasi Lokve, Cepovan, Lokovec in Lazno.
Kaj lahko poveste o tej točki obtožnice?

Hösslin: To ni popolnoma pravilno prikazano.

Predsednik: No, pa povejte, kaj vi mislite?

Hösslin: Gre za akcijo v okviru «tedna za pobijanje
partizanov». Feldmaršal Kesslerling je takrat zapovedal,
da mora vsaka četa, mislim, da je to bilo od 7. do 14. okto-
bra, izvesti po eno akcijo proti partizanom. Na to mi je
general Kübler zapovedal, da z eno polkovno skupino pod
poveljstvom polkovnika Bergerja izvedem osemdesetno ak-
cijo v splošni smeri od Gorice proti severovzhodu, medtem
ko je imela skupina pod polkovnikom Christlom nalogo
očistiti hkrati kotlino Starega trga.

Predsednik: Nisem zahteval pojasnila za to očiščevalno
akcijo, temveč se je vprašanje glasilo: če veste, da so ok-
tobra 1944. vaše čete požgale vasi Lokve, Cepovan, Loko-
vec in Lazno v tako imenovani očiščevalni akciji «Grüne-
wald - Max».

Hösslin: Nisem jaz to požgal, ampak je polkovnik Ber-
ger izvršil zapoved generala Küblerja, da je treba požga-
ti te štiri vasi.

Predsednik: Ali je obtoženi Kübler temu polkovniku
posredno preko vas ali neposredno zapovedal požgati ome-
njene vasi?

Hösslin: To je bilo preko mene.

Predsednik: Obtoženi Hösslin, ali ste bili ob priliki
požiga vasi prisotni na tem terenu?

Hösslin: Popolnoma iz čistega naključja sem bil navzoč
dve uri in pol. Prosim, da se vpraša generala Küblerja, kdo
je imel vodstvo. Prosim prav tako, da se vpraša generala
Küblerja, koga je bil on odredil za vodjo.

Predsednik: General Kübler je o tej stvari že dal svojo

izjavo. Zanima nas ponovno, ali ste bili pri požigu teh
vasi navzoči in ali so požig teh vasi izvršile vam podreje-
ne enote?

Hösslin: Pri požigu nisem bil navzoč, ampak sem bil,
kakor je bilo med mojim prvim zaslišanjem v belgijski vo-
jašnici ugotovljeno, da sem bil od pol desetih do trideset
na dvanajst pri polkovniku Bergerju. S tem tudi nisem
računal, da se bo požig izvršil tega dne.

Predsednik: Ali ste vedeli, da se bo požig izvršil?

Hösslin: To sem vedel iz povelja generala Küblerja.

Predsednik: V začetku, ko smo zastavili vprašanje, ali
so vaše enote sploh požigale kake vasi, ste rekli, da se
ne spominjate ničesar. Odgovorite nam na to protislovje!

Hösslin: Za te seveda vem; za one druge pa ne vem,
kar sem že v preiskavi povedal.

Predsednik: Torej priznate pa to, da ste bili po vaši
izjavi slučajno navzoči tik pred požigom, da ste vedeli, da
se bo požig izvršil in da so požig izvršile vaše enote.

Hösslin: Bil sem tik pred požigom navzoč in so čete
moje enote v smislu sprejete povelja to izvršile.

Predsednik: Ali veste, obtoženi Hösslin, kakšen je bil
postopek vaših vojakov napram civilnemu prebivalstvu in
da so bile ob tej priliki ustreljene štiri civilne osebe?

Hösslin: Ne, nisem dobil nobenega poročila. V času, ko
sem bil tamkaj, se prav gotovo ni nič zgodilo.

Predsednik: Ali se je ob priliki priprav na požig nekdo
od civilnega prebivalstva obrnil na vas s prošnjo in kaj
ste mu vi na to odgovorili?

Hösslin: Ali smem na kratko orisati svoje delovanje?